

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
факультету культури і мистецтв
Львівського національного
університету імені Івана Франка
Протокол № 13
від «11» лютого 2026 р.

Голова Вченої ради

КУЛЬТУРИ

МИСТЕЦТВ

Мирослава ЦИГАНИК

**ПОЛІТИКА ДОТРИМАННЯ ЕТИКИ, ІНСТРУКЦІЙНОГО ДОТИКУ ТА
ТІЛЕСНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
ФАКУЛЬТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою:

Циганик Мирослава Іванівна, доцент кафедри театрознавства та акторської майстерності, кандидат філологічних наук, доцент;

Біловус Галина Григорівна, заступник декана з наукової роботи, доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії, кандидат філологічних наук, доцент;

Ферендович Мар'яна Василівна, заступник декана з навчальної роботи, доцент кафедри музикознавства та хорового мистецтва, кандидат мистецтвознавства;

Бень Галина Любомирівна, заступник декана з виховної роботи, старший викладач кафедри музичного мистецтва;

Салдан Світлана Олександрівна, завідувач кафедри музичного мистецтва, кандидат мистецтвознавства, доцент.

Стригун Федір Миколайович, в.о. завідувача кафедри режисури та хореографії, професор;

Плахотнюк Олександр Анатолійович, доцент кафедри режисури та хореографії, кандидат мистецтвознавства, доцент;

Дубровний Тарас Миколайович, завідувач кафедри музикознавства та хорового мистецтва, кандидат мистецтвознавства, доцент;

Баша Олена Петрівна, в.о. завідувача кафедри театрознавства та акторської майстерності, професор;

Белінська Людмила Семенівна, завідувач кафедри соціокультурного менеджменту, доктор історичних наук, професор;

Білусова Роксана Зіновіївна, доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії, кандидат філологічних наук.

ПОГОДЖЕНО

Засідання кафедри музичного мистецтва

Протокол №7 від «05» лютого 2026 р.

Засідання кафедри режисури та хореографії

Протокол №7 від «04» лютого 2026 р.

Засідання кафедри музикознавства та хорового мистецтва

Протокол №5 від «06» лютого 2026 р.

Засідання кафедри театрознавства та акторської майстерності

Протокол №7 від «10» лютого 2026 р.

Засідання кафедри соціокультурного менеджменту

Протокол №5 від «06» лютого 2026 р.

Засідання кафедри бібліотекознавства і бібліографії

Протокол №6 від «06» лютого 2026 р.

Керівник робочої групи,
декан факультету культури і мистецтв

доц. Мирослава ЦИГАНИК

Факультет культури і мистецтв перебуває в процесі зміни культури шляхом впровадження рекомендованих практик інструкційного дотику, яка потребує усвідомленої практики, часу та зусиль з боку кожного. У поєднанні з освітою у сфері контактної взаємодії, наша політика щодо контактності є «живими» документами, розробленими для підтримки практики тілесності та культури взаємодії. Факультет культури і мистецтв приймає рекомендовані практики відповідно до розвитку галузевих практик і стандартів навчання театральному мистецтву та контактній взаємодії.

Цей документ регламентує взаємодію учасників освітнього процесу на освітніх рівнях вищої освіти спеціальностей: «Середня освіта (Музичне мистецтво)», «Музичне мистецтво», «Перформативні мистецтва», «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво», «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» та «Менеджмент соціокультурної діяльності».

1. Загальні положення

Факультет культури і мистецтв впроваджує культуру усвідомленої згоди та поняття «інструкційного дотику». Освітній процес базується на повазі до особистих кордонів, де фізичний контакт є винятковим інструментом навчання, а не обов'язковою нормою.

1.1. Перевага надається вербальним поясненням, візуальній демонстрації викладача, роботі перед дзеркалом та використанню відеоаналізу.

1.2. Будь-який контакт має бути обґрунтований методикою викладання (корекція постановки апарату, страхування у хореографії, фіксація чи корегування засобів індивідуального захисту (наколінники, налокітники, маски, шитки)) і здійснюватися у мінімально необхідному обсязі.

1.3. Здобувач освіти має право відмовитися від фізичного контакту на будь-якому етапі. Це не може бути підставою для зниження оцінки.

2. Протокол інструкційного дотику

Інструкційний дотик є виключно навчально-методичним інструментом і реалізується суворо за алгоритмом «запит – конкретизація – згода». Будь-який фізичний контакт, що не відповідає цьому алгоритму, вважається порушенням професійної етики.

2.1. Перед початком фізичного контакту науково-педагогічний працівник зобов'язаний звернутися до здобувача освіти з відкритим запитанням щодо прийнятності дотику. Припустимі формулювання: «Чи можу я скоригувати вашу поставу за допомогою дотику?», «Чи дозволяєте ви тактильну корекцію апарату?».

2.2. Викладач має чітко артикулювати локалізацію контакту та його методичну доцільність. Забороняється здійснювати дотик без попереднього пояснення його мети. Припустимі формулювання: «Я торкнуся вашого плеча для

фіксації вектора дихального руху», «Необхідно скоригувати положення ліктя для правильної постановки руки».

2.3. Фізичний контакт розпочинається виключно після отримання чіткої та недвозначної вербальної згоди здобувача освіти. Мовчання або відсутність заперечення не вважається автоматичною згодою.

2.4. Фізичний контакт із ділянками грудної клітки (грудей), геніталій та сідниць заборонений. Винятком є лише ситуації екстремального характеру, що потребують негайної дії для запобігання травматизму чи загрози життю здобувача, відповідно до техніки безпеки.

2.5. У разі відмови здобувача від інструкційного дотику викладач зобов'язаний застосувати альтернативні методи навчання (вербальні інструкції, особистий показ, використання дзеркал або відеофіксації). Будь-який тиск на здобувача з метою отримання згоди на контакт є неприпустимим.

3. Етика комунікації та конфіденційність

Під час викладання дисциплін, що передбачають роботу з тілесністю (хореографія, вокал, акторська майстерність, сценічна пластика тощо), науково-педагогічні працівники, педагогічні працівники та здобувачі освіти зобов'язані використовувати виключно фахову анатомічну та методичну лексику.

3.1. Забороняється використання сексуалізованих жартів, двозначних натяків, коментарів щодо фізичної привабливості, ваги або особливостей зовнішності учасників освітнього процесу.

3.2. Обговорення особистого життя здобувачів освіти або надання оцінних суджень, що не стосуються техніки виконання чи методики навчання, вважається порушенням педагогічної етики.

3.3. Будь-яка інформація, що стосується особистих тілесних меж, використання захисного одягу (*modesty garments*), стану здоров'я або приватних занепокоєнь здобувача освіти, має статус конфіденційної.

3.4. Листування (електронне або паперове), що містить зазначені дані, доступне лише обмеженому колу осіб (деканат, завідувач кафедри, консультант з інтимності) і не підлягає розголошенню іншим учасникам освітнього процесу без письмової згоди суб'єкта даних.

3.5. Документи, що містять інформацію про рівень комфорту здобувача під час інтимних сцен, підлягають знищенню після завершення циклу вистав або навчального курсу.

Дякуємо за повагу, яку ви виявляєте до нашого факультету та студентів, дотримуючись цих вказівок.

Рекомендовані практики інструкційних дотиків та театральної інтимності для студентів ОП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно», ОП «Акторське мистецтво театру ляльок», ОП «Режисерська майстерність. Театрознавство»

1. Інструкційний дотик

Інструкційний дотик – це будь-який фізичний контакт між викладачем та студентом. Дотримання рекомендованих практик інструкційного дотику також заохочується між студентами. Приклади інструкційного дотику полягають у:

- ✓ коригування вирівнювання/позиціонування
- ✓ привернення уваги до фізичного використання (тіла)
- ✓ партнерство для демонстрацій
- ✓ коригування розміщення актора в просторі
- ✓ регулювання засобів індивідуального захисту (ЗІЗ)
- ✓ примірки костюмів та перук

Застосування інструкційного дотику дозволяється виключно за умови дотримання таких обов'язкових етапів:

- викладач зобов'язаний отримати вербальний дозвіл здобувача освіти на здійснення фізичного контакту
- перед початком дії викладач має чітко артикулювати: *локалізацію* (визначення конкретної ділянки тіла, до якої буде здійснено дотик) та *методичну мету* (пояснення навчальної необхідності та очікуваного результату тактильної корекції).

2. Комунікативні стандарти та альтернативні методи навчання

2.1. Під час отримання згоди на інструкційний дотик викладач має використовувати відкриті запитання, що передбачають вільний вибір здобувача (наприклад: «Чи є прийнятним для вас контакт у зоні...?», «Чи готові ви до тактильної корекції...?», «Чи не заперечуєте ви проти демонстрації вправи через дотик?»).

2.2. Викладач зобов'язаний поважати право здобувача на негативну відповідь («НІ») без вимоги додаткових пояснень. Відмова від фізичного контакту є складником академічної свободи студента і не тягне за собою санкцій.

2.3. У разі відмови здобувача від тактильного контакту або якщо специфіка вправи передбачає порушення кордонів, викладач зобов'язаний запропонувати та реалізувати альтернативні способи навчання:

- візуалізація: детальне словесне описування відчуттів та положення тіла;
- автодемонстрація: показ викладачем рухів або положень на собі;
- експлікація через реквізит: використання допоміжних предметів для корекції (наприклад, методичних паличок, блоків);

- аналітичне спостереження: заміна фізичної участі у вправі процесом ретельного занотовування та аналізу виконання вправи іншими учасниками;
- попереднє встановлення кордонів: чітке визначення зон та інтенсивності контакту до початку виконання групових або парних вправ.

2.4. Для групових активностей, що передбачають контакт, викладач може встановити «загальні кордони», що означає відсутність контакту з ділянками грудей, геніталій або сідниць. Викладач також може додати будь-які додаткові кордони для групових занять, які, на його думку, будуть корисними для групи.

2.5. Встановлюйте стандартні вербальні та невербальні сигнали «виходу» або самодопомоги.

2.6. Сигнали виходу використовуються для короткої зупинки активності, щоб уточнити кордон або якщо учаснику потрібно відсторонитися від вправи.

2.7. Для вербального виходу пропонуємо використовувати прийняті на факультеті слова виходу – «вийти з гри».

2.8. Для невербального виходу учасники можуть підняти руки та відійти від активності.

2.9. Якщо учасник використовує сигнал виходу, поцікавтеся його станом і запитайте, що йому потрібно, щоб продовжити.

2.10. Якщо учасник використовує сигнал виходу через те, що він порушив кордон, заохочуйте використання «Я-повідомлень», щоб визнати помилку, перепросити та рухатися далі.

2.11. Будь ласка, зверніть увагу: інструкційний дотик відрізняється від дотику, що використовується у спробі занобігти або мінімізувати травму чи шкоду. У таких ситуаціях усі учасники повинні діяти негайно, щоб зменшити шкоду або ризик відповідно до їхньої підготовки з техніки безпеки. Після цього, за потреби, обговоріть факт дотику.

2.12. Рекомендовані інструменти та практики інтимності, також комунікацію щодо кордонів, впроваджуються на заняттях на всьому факультеті (вересень-жовтень кожного навчального року). Навчання доступне для будь-якого члена факультету за запитом.

3. Рекомендації щодо практичних вказівок для постановки театральної інтимності та оголеності у виставах

3.1. Факультет культури і мистецтв прагне використовувати професійні та педагогічно обґрунтовані процеси під час створення перформативних постанов. Факультет визнає, що існують сценарії, в яких сценічна інтимність або оголеність персонажа може бути одним із елементів розповіді, проте вони не повинні застосовуватися як методи навчання.

3.2. Факультет культури і мистецтв розглядає сценічну дію, в якій задані обставини постанови вимагають фізичного, стилізованого або імпліцитного контакту між акторами, як момент «інтимного контакту» або театральної інтимності. Оголеність визначається як оголення грудної клітки/грудей, сідниць та/або тазової/генітальної зони будь-якої особи перед глядачами, членами акторського складу або будь-якими членами постановочної групи. Ми просимо викладачів ретельно зважити інші можливі засоби оповіді, перш ніж приймати рішення про включення оголеності у виставу – *від студентів ніколи не вимагатимуть з'явитися на сцені повністю оголеними без їхньої особистої згоди.*

3.3. В інтересах використання найкращих педагогічних та професійних практик щодо театральної інтимності, ми просимо впроваджувати наступні вказівки протягом усього виробничого процесу:

3.4. Допостановочний період та прослуховування:

3.4.1. Залучити спеціаліста з інтимності для постановки, якщо масштаб інтимних моментів у виставі вимагає цього; рішення приймається у співпраці з кафедрою та адміністрацією факультету.

3.4.2. Включати інформацію про можливу оголеність, театральну інтимність або сексуальне насильство, які можуть бути у виставі, в усі оголошення та афіші.

3.4.3. Переконатися, що всі студенти поінформовані про будь-яку потенційну оголеність, театральну інтимність та/або сексуальне насильство, що можуть бути у перформансі.

3.4.4. Жодну оголеність, театральну інтимність, поцілунки або сексуальне насильство не може вимагати викладач у студентів під час репетицій або індивідуальних занять.

3.4.5. Сценарії (або уривки/sides), що містять імітовану чи стилізовану театральну інтимність, імітоване чи стилізоване сексуальне насильство та/або оголеність, мають бути обговорені із студентами заздалегідь для ознайомлення перед фінальними повторними викликами або затвердженням на роль.

3.4.6. Студент має надати письмову згоду для будь-яких перформансів, що містять театральну інтимність, вказати свою готовність досліджувати можливість виконання/сприйняття оголеності, театральної інтимності та/або сексуального насильства. Усі форми будуть знищені після закриття вистави.

3.5. Під час репетицій:

3.5.1. Усі учасники перформансу мають бути поінформовані про те, як, коли і куди повідомляти про занепокоєння щодо інтимності, якщо воно виникне. Контактна інформація для повідомлення про занепокоєння щодо

інтимності буде розміщена на сайті факультету і проговорена із студентами до першої репетиції в паперовій або електронній формі.

3.5.2. Консультант із інтимності має бути доданий у копію або включений до всіх розмов/електронних листів, пов'язаних зі змінами на сцені, спідньою білизною, захисним одягом (modesty garments), оголеністю, театральною інтимністю або насильством/босем, що перетинається з інтимністю.

3.5.3. Усі електронні листи, пов'язані з тілом, волоссям та/або особистими кордонами виконавця, повинні розглядатися як конфіденційні та надсилатися лише обмеженій кількості одержувачів. Одержувачі можуть включати (але не обмежуватися): заступника декана з навчально-виховної роботи, завідувача кафедри, куратора курсу, консультанта з інтимності, викладача-асистента, представника студентського самоврядування.

3.5.4. За необхідності або на запит студентів чи консультанта з інтимності можна використовувати захисний одяг (modesty garments) та/або бар'єри під відвертий одяг або для прикриття (наприклад, рушник чи простирadlo).

3.5.5. Постановчим групам рекомендується використовувати несексуальну та анатомічну мову, посилаючись на частини тіла та постановку інтимності, і називати сцени за номером акту та сцени, а не такими термінами, як «секс-сцена» або «сцена з поцілунками».

3.5.6. Процес встановлення кордонів або обміну інформацією про них має використовуватися студентами під час репетицій, вистав, примірок мікрофонних блоків, примірок костюмів та перук, а також під час будь-яких інших занять, що вимагають фізичного контакту.

3.5.7. Для репетицій та примірок має застосовуватися «слово виходу» (exit word) або сигнал самопомоги. Слово виходу – це слово, яке будь-хто може використати, щоб призупинити репетицію, поки вирішується момент фізичного чи ментального стресу. Ми пропонуємо використовувати сигнал самопомоги, прийнятий на факультеті – «вихід з гри».

3.5.8. Викладач або консультант з інтимності ніколи не повинні «ставати на місце студента», щоб ставити інтимні моменти, або мати будь-який фізичний контакт із студентами під час перформансу чи репетиції театральної інтимності.

3.5.9. Студентам дозволено використовувати заміник (наприклад, «дай п'ять» або контакт щока до щоки) замість поцілунку до тих пір, поки поцілунок не буде належним чином поставлений.

3.5.10. Усі сцени з імітованою чи стилізованою театральною інтимністю, імітованим чи стилізованим сексуальним насильством та/або оголеністю будуть ставитися та репетируватися з консультантом з інтимності та за присутності принаймні однієї з наступних осіб у залі в будь-який час: викладача, асистента, концертмейстера. Уся театральна інтимність, незалежно

від того, наскільки вона проста чи очевидна, має бути хореографічно вибудована. Хореографію інтимності не можна записувати на відео для цілей фіксації (нотації).

3.5.11. Репетиції інтимності повинні бути закритими та обмеженими лише необхідним персоналом, коли початково ставляться імітована чи стилізована театральна інтимність, імітоване чи стилізоване сексуальне насильство та/або оголеність.

3.5.12. Використання мобільних телефонів заборонено під час закритих репетицій інтимності, а також під час репетицій та виконання оголеності.

3.5.13. Академічна група повинна утримуватися від сексуальних жартів або натяків, а також надавати коментарі чи думки щодо постановки інтимності (навіть ті, які вони вважають позитивними) виключно викладачеві.

3.5.14. Постановки, що включають театральну інтимність, мають пропонувати методи/процеси завершення (closure) або виходу з ролі (de-role-ing).

3.5.15. Усі перформанси мають бути готові до переходу на «план Б» для оголеності та/або театральної інтимності. Згода завжди може бути відкликана, і якщо студент під час репетиційного процесу або циклу вистав відкликє свою згоду, це бажання буде поважатися, а викладач впровадить мізансцени за планом Б та/або зв'яжеться з консультантом з інтимності.

3.5.16. Від студентів ніколи не повинні вимагати виступу в повному оголенні.

3.5.17. Для будь-якого рівня оголеності зі студентами або професійними виконавцями, викладач і студент/-ка спільно погоджують графік, коли оголеність буде повністю включена в репетиційний процес. Студент/-ка працюватиме на своєму рівні комфорту щодо зняття одягу, просуваючись до погодженого графіка. Студент/-ка повинен/-а повідомляти асистента та партнера/-ку (партнерів) по сцені, на якому рівні він бажає працювати під час кожної репетиції.

3.5.18. Жодні фотографії оголених студентів не повинні робитися. Відеозаписи, зроблені як для дизайнерських прогонів, так і для архівних цілей, не повинні містити зображень оголених виконавців (для записів об'єктив камери можна закрити, відвернути або сцени можна знімати за допомогою мізансцен плану Б).

3.6. Під час вистав

3.6.1. Виділяти час під час підготовки перед виставою для проведення інтимної перевірки (intimacy call) перед кожною виставою, якщо це необхідно. Інтимні перевірки часто не потрібні; однак вони проводяться, коли залучена складна хореографія чи насильство, або на розсуд студентів, викладача-режисера, консультанта з інтимності та/або асистента.

3.6.2. Якщо для перформансу був залучений консультант з інтимності, викладач-режисери не можуть вносити зміни до хореографії інтимності без консультації з ним.

3.6.3. Виконавці не повинні відхилятися від хореографії інтимності. Якщо зміна кордонів виконавця вимагає зміненої хореографії, він має повідомити консультанта з інтимності або асистента, який якнайшвидше повідомить режисера з інтимності для внесення коректив.

3.6.4. Один із членів академічної групи буде призначений відповідальним за те, щоб хореографія інтимності та/або оголеність залишалися такими, як було поставлено та погоджено студентом/-кою (студентами) протягом усього циклу вистав. Будь-яке відхилення від встановленої хореографії буде обговорено з залученими студентами якнайшвидше та повідомлено консультанту з інтимності.

Кафедра театрознавства та акторської майстерності гарантує створення безпечного освітнього середовища та можливість звернення здобувачів освіти щодо врегулювання етичних або професійних питань відповідно до внутрішніх нормативних документів закладу вищої освіти.

Політика дотримання етики, інструкційного дотику, тілесності та танцювальної близькості учасників освітнього процесу ОП «Хореографія»

Будь-який фізичний контакт з боку педагога-викладача та інших учасників освітнього процесу (*корекція положення корпусу, допомога в розтяжці, підтримка тощо*), що зумовлений предметом вивчення та вдосконалення виконавської майстерності хореографа має відбуватися лише за попередньою вербальною або невербальною згодою студента. Учасник освітнього процесу має право відмовитися від фізичної корекції в будь-який момент без пояснення причин та без негативних наслідків для оцінювання.

1. Культура поведінки учасників освітнього процесу.

1. Права та обов'язки здобувачів освіти:

1.1. Дотримуватись правил і культури поведінки під час навчального процесу.

1.2. Повинен бути в репетиційному одязі, який зумовлений вимогами вивчення танцювальної дисципліни із мінімальними оголеними частинами тіла.

1.3. Бути готовим до вивчення нового навчального та творчо-постановочного матеріалу;

1.4. Кожен здобувач вищої освіти має право на особистісні кордони.

2. Права та обов'язки науково-педагогічних працівників:

2.1. Дотримуватись правил і культури поведінки під час навчального процесу.

2.2. Дотримуватись програми вивчення освітніх компонентів програми;

2.3. Пояснювати і роз'яснювати вербально матеріал перед тим, як торкнутися тіла;

2.4. На початку курсу викладач повинен чітко пояснити здобувачам освіти, що можуть бути використовувати фізичні дотики до тіла для корекції положення тіла або демонстрації певних його анатомічних домінант.

2.5. УВАГА!!! Якщо дотики викликають дискомфорт або здаються не доречними, здобувач вищої освіти може та повинен негайно повідомити про це педагогу. Згідно з правилом курсу, має право відмовитися від фізичної корекції в будь-який момент без пояснення причин та без негативних наслідків для оцінювання.

2.6. Викладач має запитувати або попередити про дотик до тіла: «Чи можу я скоригувати ваше положення (*уточнює, що саме буде відбуватись*)? замість того, щоб робити це раптово без попередження. Здобувач освіти має дати чітку відповідь «так», «ні» (без пояснень), або уточнити дії педагога;

2.7. Визнавати права кожного учасника освітнього процесу на фізичну недоторканність та контроль над власним тілом.

3. Дотик та професійна доцільність.

3.1. Дотик дозволений професійною доцільністю лише тоді, коли вербальних пояснень або візуального показу недостатньо для методичного правильного та безпечного виконання танцювального руху, що зумовлено методикою вивчення (*наприклад: складно-координований рух, дуетний або танець парі, танець групи виконавців*). Педагог за можливості використовує допоміжні засоби, блоки або інші наочні засоби для корекції, щоб мінімізувати прямий контакт «шкіра до шкіри». Якщо дотик є необхідним і його не можливо уникнути то він має бути чітким, впевненим (анатомічно обґрунтованим) і спрямованим виключно на ті частини тіла, що потребують корекції (*наприклад: кісткові орієнтири, м'язові групи, положення корпусу*) уникаючи зон підвищеної чутливості.

3.2. Інструкційний дотик (контакт) дозволяється виключно з метою кінестетичної корекції, забезпечення безпеки (підтримки, страхування від падінь або пошкоджень) або пояснення анатомічного вектора виконання танцювального руху. Контакт має бути коротким, точним і здійснюватися лише у зонах, необхідних для виконання рухової дії, завдання (уникаючи інтимних зон).

4. Танцювальна близькість та робота в парах (групах).

4.1. Чітке розмежування між професійним дистанціюванням, створенням художнього-образу, художньою імітацією близькості (*наприклад: у контемпорарі, балеті, бальному, народному танці, танцювальній та контактній імпровізації тощо*) під час роботи над підтримками в партнерстві та групою виконавців, контактною імпровізацією та ін. та реальною фізичною інтимністю. Точне і чітке обговорення/проговорення характеру дотиків, фізичних взаємодій, означення нейтральності характеру контакту наголошення на відсутності будь-якого підтексту.

4.2. Учасники освітнього процесу мають право заздалегідь обговорити «червоні зони» контакту, де вони почуваються некомфортно. Репетиції будь-якого виду танцю, що передбачають високий ступінь фізичної близькості, вивчення складко-координованих, техніко-естетичних танцювальних рухів що обумовлюють дотик між партнерами як технічний елемент виконання, мають проводитися у присутності викладача або академічної (творчої) групи. Коректним є застосування регулярної зміни (ротації) партнерів у парах (групах) під час освітнього процесу для запобігання надмірної емоційній прив'язаності або зловживанням у сформованих парах за згодою учасників пар.

4.3. Перед виконанням складних контактних технік або інтимних за сюжетом хореографічних композицій (постановки), відтворенням художніх образів потрібно провести бесіду (обговорення) зони контакту, межі комфорту та точки опори.

**Політика дотримання етики, інструкційного дотику
та театральної близькості для учасників освітнього процесу
ОП «Середня освіта (Музичне мистецтво)»**

1. У процесі викладання дисциплін «Основний музичний інструмент», «Постановка голосу», «Вокал», «Диригування» освітньої програми за спеціальністю А4.13 «Середня освіта (Музичне мистецтво)» забезпечується дотримання принципів професійної етики, академічної доброчесності, поваги до особистої гідності та психологічної безпеки здобувачів вищої освіти.

2. Інструкційний дотик застосовується виключно з навчально-методичною метою, у мінімально необхідному обсязі, з попереднім поясненням дій та за згодою здобувача освіти. Перевага надається вербальним, візуальним і демонстраційним методам навчання.

3. Здобувач освіти має право відмовитися від інструкційного дотику або обрати альтернативні способи корекції без негативних наслідків для оцінювання результатів навчання чи організації освітнього процесу.

4. У такому випадку під час викладання дисципліни «Основний музичний інструмент» корекція виконавських навичок здійснюється шляхом особистого показу викладача, словесних пояснень, візуальної демонстрації, використання відеоматеріалів та самостійного коригування студентом власної постановки.

5. Під час викладання дисциплін «Вокал» / «Постановка голосу» альтернативними способами корекції є особистий показ викладача, використання дзеркала, образно-асоціативні пояснення, дихальні та вокально-технічні вправи без фізичного контакту.

6. У дисципліні «Диригування» корекція виконавських умінь у разі відмови від інструкційного дотику реалізується через візуальне моделювання диригентських рухів, показ на власному прикладі викладача, роботу перед дзеркалом, відеофіксацію та аналіз рухової техніки.

7. Професійна близькість у взаємодії викладача і студента регулюється принципами педагогічної доцільності, тактовності та недопущення порушення особистих кордонів. Забороняються будь-які дії, висловлювання або форми взаємодії, що можуть спричинити психологічний дискомфорт, двозначне тлумачення або порушення етичних норм.

8. Кафедра гарантує створення безпечного освітнього середовища та можливість звернення здобувачів освіти щодо врегулювання етичних або професійних питань відповідно до внутрішніх нормативних документів закладу вищої освіти.

**Політика дотримання етики, інструкційного дотику
та театральної близькості для учасників освітнього процесу
ОП «Хорове диригування» та ОП «Музикознавство»**

1. У процесі викладання ОК «Диригування», «Вокал», «Фортепіано», «Хор», «Хоровий клас та практична робота з хором», «Методика викладання хорових дисциплін», а також ДВВ «Вокально-ансамблевий практикум» / «Ансамблевий клас», «Сценічна пластика» / «Сучасний танець» освітньої програми «Хорове диригування» за спеціальністю В5 «Музичне мистецтво» забезпечується дотримання принципів професійної етики, академічної доброчесності, поваги до особистої гідності та психологічної безпеки здобувачів вищої освіти.

2. Інструкційний дотик застосовується виключно з навчально-методичною метою, у мінімально необхідному обсязі, з попереднім поясненням дій та за згодою здобувача освіти. Перевага надається вербальним, візуальним і демонстраційним методам навчання.

3. Здобувач освіти має право відмовитися від інструкційного дотику або обрати альтернативні способи корекції без негативних наслідків для оцінювання результатів навчання чи організації освітнього процесу.

4. У процесі викладання вищезазначених навчальних дисциплін корекція виконавських умінь, у разі відмови від інструкційного дотику, реалізується через візуальне моделювання диригентських рухів, показ на власному прикладі викладача, роботу перед дзеркалом, відеофіксацію та аналіз рухової техніки.

5. Професійна близькість у взаємодії викладача і студента регулюється принципами педагогічної доцільності, тактовності та недопущення порушення особистих кордонів. Забороняються будь-які дії, висловлювання або форми взаємодії, що можуть спричинити психологічний дискомфорт, двозначне тлумачення або порушення етичних норм.

6. Кафедра гарантує створення безпечного освітнього середовища та можливість звернення здобувачів освіти щодо врегулювання етичних або професійних питань відповідно до внутрішніх нормативних документів закладу вищої освіти.

